

פרשת: ויגש

הפטרה: ואתה בראשית (תקזקאל ב ח)

בנוסף על קצה המזלג

שערי דמעה ח. עמוד 8

4:06	4:01	4:15	הדלקת נרות שבת :
5:15	5:16	5:17	צאת השבת :
5:49	ר"ת:	4:37:00	שקיעת החמה :

שמונת פסוקיה: 106

שקל המשלים פרשיותיו עם הצבור מאריכין לו ימיו ושנותיו. (ברכות ח)

קוצץ קטן הכמות ורצ האיכות לחצק לזותיהם של אחינו בני ישראל קדושים לאזניהם שצפמים

הכנות נצרכות לשבת קודש {92}
לכבד את השבת על ידי חדושי תורה לכבוד אביו ואמו

מעלת תפלת ותיקין {78}
אוי לי שהבאתי חרון אף לעולם..

מעלת למוד ההוהר {83}
פיצד נתן להשתחרר משליטת היצר והגנדה דילה ?

דרך ארץ קדמה לתורה {26}
מדות והנהגות טובות מחז"ל הקדושים - השליחות המפלאה חלק ב'

פלאי הבורא מבשרי אחזה אלוהי {57}
רחמנא לבא בעי - המלכים אין לבם ברשותם

תופינים לשבת קודש {79}
סוד ולא יכל יוסף להתאפק

לקחי הפרשה לשבת {75} - עצות והנהגות מחז"ל הקדושים
סוד מה רצה יהודה להוכיח ליוסף?

פלפלין מפלפלין - {53}
האם ראוי להקדים או לאחר את ברכת קדוש לבנה? במוצי"ש ליל צום עשרה בטבת או לא ?

חברים מקשיבים לקולך {27}
שבו לכם פה עם חמור עם חמורה לחמור

"יהב ליה ידיה, ואוקמיה" לב בוער וכסופים להשם יתברך
אש להבת שלהבת {46} מקבץ חדושים - סוד ויתר הוא לבדו לאמו

מה-אתבתי תורתך {35}
כי-עליך תרגנו כלי-הים - חלק ה'

הכנות נצרכות לשבת קודש {92} - לכבד את השבת על ידי חדושי תורה לכבוד אביו ואמו

שם. אלא יקום מצוות על הצד הטוב ביותר ואם יכול לחדש חדושי תורה שנה הדבר שיעשה להם נחת רוח וגם יש בכהם להועיל להם להעלותם מכבוד שחת לעולמות נפלאים. הנה לכם קטע קטן מהזוהר הקדוש המעלה המחודש חדושי תורה והקדמת ההר ד ע"ב: "דבי שמעון בר יוחאי פתח ואמר, ואשים דברי כפיד, כמה יש לו לאדם להשתדל בעסק התורה ויום ולילה, כי הקב"ה מקשיב לקולם של אותם העוסקים בתורה, וכל מלה שמתחדשת בתורה על ידם, עושה רקוע אחד. ובאותה שעה שמתחדש דבר תורה מפיו של האדם, אותו דבור עולה ומעיד לפני הקב"ה, והקב"ה לוקח את אותו דבור ומנשק אותו, ומעשר אותו בשבעים עשרות וכו'". ענין שם עוד דברים ארבים שאין לנו בהם מושג והבנה כלל ועקר. ועוד אומר ההר (שלה לך קעני ע"ב): "כמה כבוד על קבוצ, ועמדה על עמדה, מעשרים את אביו של אותו אדם המתחדש חדושי תורה, ובאותה שעה אומר הקב"ה לפמליא שלו, התאספו לשמע חדושים בתורה של פלוני בן פלוני, ומנשקים את האב על ראשו בזכות בנו. אשרי חלקם של העוסקים בתורה, ובפרט ביום השבת יותר משאר הימים". ע"ב. וכתב בשו"ת תורה לשמה (סימן צח), גם כשהאדם חדש את החדוש בימי השבוע, אם הוא מוציא את החדוש בפיו בפעם הראשונה בשבת, הרי שיש לחדוש זה יתרון מבחן קדשת שבת, ונחשב לו כאלו חדש בשבת ממש, כי העקר הוא באשר מוציאו מפיו. ומכל מקום מי שאינו יודע לחדש חדושי תורה, ולמד איזה דבר חדש שלא ידע אותו, ויעלה לו כאלו חדש חדושי בתורה בשבת. (מחזיק ברכה רצ סק"ה. פלא יועץ ערך חדוש). וכתב רבנו האר"י ו"ל: יש לערף את האזכרה להורים מדי שנה בשנה, ואפילו אחר מאה שנה. כי בכל שנה ושנה, דנים שוב את הנפטר, בכניו ובנותיו שהשאר אחריו. אם הם הולכים בדרך ה', מעלים אותו לדרגה גבוהה יותר, ואם חס ושלום להפך, להפך. וכמו כן, אם זכה בחייו למשל, לבנות בית מדרש, או זכה את הרבים בחלקת ספרים וכיוצא, הרי שקל התורה שלומדים מכותו, הכל נזקף לזכותו ומעלים אותו מעלה מעלה, מחיל אל חיל. אבל אם חס ושלום עליו פתי קרקסאות, משנה לשנה מורידים אותו וישאל לתחית, עד שירחמו עליו מן השמים, ובניו או אחרים יתפכו את אותו מקום, של קדשה ויראת שמים. וזה לשון רבנו יוסף חיים זיע"א (רב פעלים חיד מיד כ"ד ישרים סימן יז): יום האזכרה, אין לו גבול בשנים ואפילו אם יהיה הבן מאה שנים אחר פטירת אביו או אמו, צריך לעשות כל ימי חייו אזכרה למנוחתם בנהוג, בענין קדיש, ובר, וצדקה, ולמוד כפי יכולתו. מפני כי נפש האדם, אף על פי שנפטרה מהעולם הזה ונצולה מכל ענין, ונכנסה לגן עדן, אינה קונה שלמות העליות שלה בפעם אחת, אלא עולה בהדרגות בזמנים חלוקים. ויש נשמה שאפילו עד אקר שנים לא תגיע לכל המעלות שלה הראויות אליה, ועולה במשך השנים עלה אחר עלה, עד שתגיע לתכלית המעלה הראויה לה. ומה שמחתי שהתחדש לי חדוש נפלא שזה ממש מתנה מאתו יתברך, שאין מה להתנאות על זה כי פשיטא לי שזה מתנה מאבא שבשמים והשמחה פשוט מתפרצת לה מאלהי. וכבר אמרתי זה החדוש במעמד האזכרה שעשיתי לכבוד אבי ויל

קולאים וקלים הנה יצאנו להמשך מסע חיינו טעונים משפע הקדשה מחג החגה ורואים בחושי כמעט יום יום לצערנו שלא אף אחד אין חסינות והרי כלנו כדגים הנאחזים במצולה שידוע המשל היג עם הדגה לטיול באטלנטי וללא כל תכנון אחד מהו הניע ל...מחבת. אם כן לנו נותר ללכת בדרכי אבותינו הקדושים כפי שנראה בפרשת ויגש פרשת התוכחה שאמורה לזעזע כל יהודי באפן אישי. וכאן המקום לתאר את גדל הפתעת האחים שקפאו על מקומם ולא יכלו לענות אותו כי נבחרו מפניו, מהמשנה למלך מצרים שהתגלה ביוסף אחיהם הקטן, והנה ראו כיצד האמת מכה בפניהם של מי שחשב שהוא צודק ודברו היא הנכונה והצודקת ביותר, וכל תפיסת עולמו חרבה עליו וקרסה כבן רגע, ומעתה צריך להתמודד עם המציאות החדשה ובעל קרחו להודות באמת שהיתה תמיד מול עניו אף בחר לבנות לעצמו הסברים משכנעים שהיו קרש הצלה עבורו, התמודד בדרכו ובאמונתו, והזעזוע היה זה נרמו בפרשה ולא בכדי, אלא שנלמד שהוכה על כל אחד ואחת לברר ולהטמיע בנשמה מהו רצונו? וכל השאר זה רק תפאורה שמשתנה לפי תכנית ההשגחה העליונה וכדנמא להבנת הענין נקח את נושא מנוי התקנים שעולים לעמוד ולא מבינים איזה על על צוארם ולמה הם נכנסים, זה מצד החזן דגן, ומאידך הקהל מובל על ידי אותו חזן ממשפחה הכלעי בצאן לטבח ואין פוצה פה ומצפצף ועוד שלאחר "תפלה שכזאת עוד אומרים לו, ישר בכה" על מה ישר בכה?! - על תפלה בהלעטה שכתב הבאנו מהתקני הוהר תקינא תליתאה דף קמ ע"ב וברי, בודאי אנון שלוחיא דצבורא, צריכין כד קראן ספר תורה דיתכתון מלין, ולא יזמרון להון בהלעטה, כגונא דערב רב דאתמר בהון (במדבר יא יג) הכשר עורנו בין שניהם, והווי אכלין בהלעטה, וכגונא דעשו דאתמר בה (בראשית כה ל) הלעימיני נא, ולא הווי מתנין לה, אתמר בהון (במדבר יא לג) ואף יהו"ה תרה בעם. שמביא חרון אף והכל תלוי בצנאו? ! וזה מדבר בקריאת ספר תורה וגם שליח צבור, שצריך לקרא את התיבות כסופה להלומים מילה במילה, והחזן מיודענו לא חלי ולא מרש, לכן כדי שלא תהיה לו הפתעה גדולה כשיגלה את האמת שער עכשו לא השית לבו לברר ולבדק, עדיף שיודענו כאן בעולם הזה ולא ששכבר מאחר מדי. ולכן יש להתעורר ולהתקרב לאבינו שבשמים, במטיב ויכלתו ופרוש הדברים שנתמדל לעשות את מצוות המלך מלכו של עולם על הצד הטוב ביותר ללא חפוש ואתור הקלות שנגשענות על קנה רצוין. כי החכם עינו בראשו ורואה שהקדוש ברוך הוא עושה סדר חדש בעולמו, ומי שרוצה לשרד, יבקש ויתחנן לאבא שבשמים שירחם עליו ורואה לו את הדרך, דרך ישראל סבא, רצונו יתברך, ואם צריך, ישנה מדרבו שנהג עד כה מנהג משבש מפאת שנות הגלות ויחזרו למקורות, ויעשה נחת רוח לבורא עולם. השבוע ביום שלישי ז' טבת חל יום היארצות של מו"א צבי בן ישראל ליפא ז"ל ואיתא בדברי הרב שמצות כבוד אב ואם בין בחייו ובין לאחר מותו, וכבוד זה (לאחר מותו) מעלתו גדולה יותר מהכבוד שעושה להם בחייהם. ומה הדבר שהבן או הבת יכולים לשלח להוריו שבשמים? מה? בסף? מרצדם הדרשה? אין להם מה לעשות עם זה

דברי תורה לסעודה ראשונה ליל שבת בנגד יצחק אבינו קהניל מהבלי משיח ואמר במקל רם ובשמחה תא היא סעודה תתקל תפוחין קדישין

בבית הכנסת הקרוב אלי, ולמרות הקשי במחלתי אורתי אמיץ וכך אמרתי להם בקולי הצרוד שבקשי נשמע: איתא בסוף פרשת תולדות כתיב אם יעקב ועשו ורשעי אומר איני יודע מה מלמלנו, כל הענין מתחיל בפרשת חיי שרה ונראה את יצחק. ראתה אותו הדור ותוהא מפניו (בראשית רבה): ותפל השמיטה עצמה לארץ, בתרגומו ארתוכנית, הטהה עצמה לארץ ולא הגיעה עד התקדש, כמו חמי נא כדאי, ארביני, ויש שמים (תהלים י"ח), וארביני, לשון מטה לארץ, ודומה לו כי יפל לא יופל (תהלים ל"ו), ולומר אם ישה לארץ לא יגיע עד התקדש. רש"י כתב עם יפל המדרש שברבקה התפלגה על מראהו המיוחד של יצחק והמענין יראה שרש"י רמו דברים עמקים מחז"ל ונראה מה עמקו של פסוק זה. ותפל מעל הגמל מה ראתה רבקה לשאל את אליעזר מי האיש הלוח? איתא במדרש בראשית רבה סי' טו שברבקה (לפי המ"ד שהיתה בת 3, 10, 12, 14) ראתה את יפיו המיוחד והדרו של יצחק. ומסביר המדרש בשעה שעקרו אברהם ליצחק על גבי המזבח אור השכינה ורח עליו ונהרו פניו ביפי שאין בדגמתו מאן ולכן שאלה רבקה את אליעזר מי זה האיש הזה ביפי מיוחד שבוה, וראו מה ראתה בעיני רוחה, ראתה ששם יצחק אבינו היא יכולה לתקן את מה שקלקל אדם הראשון, ותפל מעל הגמל, מיהו הגמל? וכוונתו "חיי רסני, שאלו תלמידיו, עובדא חייבי תהו? אמר להם, סמיאל הרשע קשר עם כל צבאות מעלה על רבו כנגד (הקב"ה) משום דאמר קודשא בריך הוא, ורדו בדגת הים ובעוף השמים. אמר, הויא אוכל להחמיאו ולקדשו מלפניו? ירד עם כל הלוחות ויבטלו בארץ הרב במוחו ומנו נחש, והנה ין דמות נפל. רבב עליו ונא לו איגל האשה. אמר לה, אף כי אמר אלהים לא תאכלו מפל עין הנו ע"כ. אז ראינו מי זה הגמל, אבל מה גרם לה לפל מעל הגמל? ולמה? פלא פלאות רצתה להפריד לחלוטין את אותיות ו' ת' מ' פול של הגמל אותיות ו' ת' אלה של תבת מות כדאיתא בזהר חדש, מדרש הנעלם על איכה מיד פתח באף. מקרא, דבתחלת דבריו של אדם נבר מי הוא. כך הוא פתח באף, להודיע מי הוא. נפל סימן זה, אם תקבל, אם לא תקבל (הנה) והמשיכה בדברים, עד שפתחה באות ט"ם, ואמרה מפל עין הנו אכל נאכל. מיד נפל הנחש האות, וישם אותה על ידועה השמאלית, והיה מסתין על ואי ת"ו מפייה, כדי להיות מ"ת נכון לפנייהם. ורבקה רצתה להפריד הסמרא אתרא הפרדה מחלטת מהקדשה. אמנם הצליחה להפריד אף לא באופן משלם והקריאה לרשע שגולד ממנה עשו שהתאספו בו כל הפסלות וההקמה שנתרו מתרח (המאס ומרצה שורות): ואולי עכשו היה קל להקבין מה הטעם שצוה רבקה ליעקב לקבל את הברכות במקום עישו, וגם לפה עישו לא נסה לרמות את אמו עם שאלתו התמימה ביצר מעשירים את המלח? כי רבקה היא בת רשע ואחות רשע וזה לא יעבד עליה וזאת התשובה למה שכתב רש"י על אם יעקב ועשו איני יודע מה מלמלנו, (ל' ל"ט) טעשה הטבעת הקולמוס נלע"ד טיעד גם ידע אף מעטנה יתרה טעו האויז מקום להסגל זו ונחצוני על "חכמתו של ל"ט" מרשט היטב להטתי לל"ט" הקולט) ועל פי דברינו מוכן ומקרח שיהיה כתוב אם יעקב ועשו, ראשית, התורה (רבקה) הפכה את הסדר ושמה את יעקב לפני עשו ואף אחר מהמפרשים לא מדבר על זה, ולכאורה יעקב היה צריך לומר לאמו באמת תודה רבה שאת שולחת אותי לאח שלדך לבן מפני אחי עשו זה נכלה זה מרפה, אף רבקה רמזה לו לך בכחה זה פי אני כבר הכנתי לך את הדרך בזה שכתב הפרדתי אמנם חלקית את הסמרא מהקדשה ויכול תוכל לו בס"ד בזכות תורתך וברכתי, והראיה שכתוב בפרשת ויצא ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף ורש"י משולל טענו של עשו שפלא עובדיה או ומהו אף יעקב אף זבית יוסף להכה זבית עשו לקט אף בלא להכה אינו שולט למרחוק משולל יוסף בטח יעקב בסקס"ה וכלה לטעו, וכי עד עכשו לא בטח בהקב"ה? אלא זה המשך אותו הקו שהתחילה בו רבקה ומעתה כולם יודעים למה כתיב אם יעקב ועשו. והאמת כי זה חלק מתקון חמא עין הדעת טוב ורע. כי יעקב הוא הרי שופריה דאדם הראשון ועשו הוא מצד הנחש שהרי שרו הוא ומלאך ס"מ. או כשם שהנחש בחלקלקות לשונו הסית את הנה להטא, גם רבקה גרמה שיעקב שהוא אדם הראשון יקבל את הברכות הנחוצות לתקונו במקום עשו שהוא הנחש. והנה אנו רואים שהשם יתברך הפכה את הנחש על קדקדו וגם בימינו רוצין וירוצין את שרשו של הנחש שהוא

מחנה יצחק עלון מס' 105

החמא ארגון המרצחים והנגדה דיליה ומתוכנו מפלגת "מרצ" שפתחה בלבוש הנחש להלחם בלומרי התורה, נעלמה לחלוטין מהשטח בן יאכדו כל אויבי השם. וזה עבדנו עידוד גדול, ולא להאמין אבל עדן יש אנשים אולי לא יהודים ערב רב שתומכים במרור, ורואים שהשם מתחיל בסדר חדש בעולמו לקראת בואו של המשיח בעזרת השם. לנו נשאר רק להודות ולהלל את אבא שבשמים. מקולות: מדקלס, זוכר, בלתי לחרמוני. ומושב פשוט שכל אחד צריך לחרוט עמוק בלבו ששאינו אם יהיה האדם אף שנים לא יצליח להחזיר אפילו אחוז אחד להוריו, ועל זה ימסור נפשו לעשות הכל בעבורם. וכאן בפרשתנו פרשת התוכחה שבכבודו נסגר מעגל והאמת צפה לה במפתיע, אמנם לא לכלם אף כל אחד עם השבנו הוא. יעקב אבינו הבחיר שבאבות עמוד התורה, נענש על שלא קים מצות כבוד אב ואם 22 שנהו: וכלה פלסמו ונמלטו למו ומכ"מ מדה כנגד מדה לא במלה, יוסף, בפרקי דר"א (כט) נאמר שצדקו היוו ב-10 שנים כיון ששמע 10 פעמים "עבדך אבינו" (5) פעמים מהאחים ו-5 פעמים מהמתרגם) והאחים שלמו על מכירת יוסף שבאו בגלגול בעשרת הרגיו מלכות. וראו פלא ששמות עשרת התנאים הם עולים בחשבון יוסף בדיוק כמו שמות עשרת השבטים. ונשאלת השאלה כאן לענינו יוסף שהיה מלך היה יכלת בידו, מדוע לא שלח שליחי? עבד? יונת הארץ? אשתרן? משהו? כדי להודיע לאבי שהוא חי? הרי הוא בצער איום ונורא? התשובה היא לענ"ד יוסף כבר הבין שהוא רק חלק קטן מהכניית של ההשגחה העליונה, כי הכל סביבו היה שלא בדרך הטבע מהשלכתו לבור ועד הגיעו למלכות, והבין כמו יצחק אבינו שידע ברוח הקדש שיוסף חי, אף בורא עולם החליט שיעקב לא צריך לדעת ולהיות בצער ואין להתערב בעניני ההשגחה השמימית וזה פשוט וברור. ולכן יוסף שהיה בעל רוח הקדש מצעירותו לארץ כל הזמן ופרקי דרבי אליעזר (ל"ט) היה מוכן לקבל את הענש שיושט עליו משמיא כי הוא צריך לעשות את תפקידו בעולם ונאמן לקב"ה וזה המסר הברור עבדנו כי מה נענה ליום הדין? שנאמר ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף העוד אבי חי ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו: כלומר אין תרועים, אז קדימה לעבודה! כל אחד כפי כוחו, ולכלד שיתקדם מעט מעט, וזה יהיה לנחת רוח לברא עולם! יהי רצון ששנבה. ועוד עידוד ישירות מאבא שבשמים ששולח כמה רמזים נפלאים מההפטר שלנו וידעו הגוים כי אני יה-ה-ה מקדש את ישראל בהיות מקדשי בתוכם לעולם. עשרה במבט ידע שבכל שנה ושנה בחדש מבת שמואל נדי הוא מוכן לחשכות הו כרמו ושעירים יקדו שם כנ"ל ודיקא בחשבות הנה הוא הזמן המסגל לתקון וברור הקדשה ע"י הופעת הארת קדשת גרות הנכה שמתנוצץ בראש החדש מבת. דלית נהורא אלא ההוא דנפיק מנו השוכא וכשמתנבדו ומזככין עצמם בפנימיות. כבדיתו של עולם דברישא השוכא והדר נהורא: פרי צדיק בא יוסף אבא מדוע כשיחולו תשעה באב, שבעה עשר בתמוז או צום גדליה בשבת, ידחו ליום ראשון אבל כאשר עשרה במבט אם יחול בשבת מתענים, למה? מסביר החתם סופר בספרו חדושי חתם סופר, שכמו שאם אדם חלם הלום רע - יתענה בשבת כי זה דבר שעלול להיות ולא שכתב היה. אז מתענים גם בשבת ואומר דבר פלא שכל שנה בעשרה במבט יושב הקדוש ברוך הוא הפמליא שלו וכן האם השנה שנת תשפ"ב יבנה בית המקדש או לא? וכל שנה הקב"ה מתאווה לתפלותיהם של ישראל ומצפה מתי יגיע הרגע שיתמלא שק הדמעות והתפלות של כלם ואז יענה לבקשה שייבנה בית המקדש. נתאמן בכח תפלתנו מעמקא דלבא ובדמע כי שערי דמעה לא ננעלו ויהי רצון שנובה לבני בית המקדש ונאכל שם מן הזבחים. כאמור השבת פרשת ויגש תחול אוקרה ה 25 למורא צבי חי בן ישראל ליפא ז"ל, אבי ז"ל היה יהודי פשוט (פשוט בכרת) ואם לתאר אותו במלה אחת היה אדם שהשמחה היתה אצלו הדבר הבולט ביותר, לא משנה מה עבר עליו. יהי זכרו ברוך. אשמח אם ילמדו לעיני. שבת שלום

מחנה יצחק

מעלת תפלת ותיקין (סדרה {78} - תפלת ותיקין - או לי שהבאתי חרון אף לעולם..

כי רעתם רבה והטאתם כבדה מאד להעלות חרון אף ה' כמו שכתב הרמב"ם ז"ל וזה לשונו, וכן אם היה במדינה שמנהגותיה רעים ואין אנשיה הולכין בדרך ישרה ילך למקום שאנשיה צדיקים ונוהגים בדרך טובים ואם היו כל המדינות שהוא יודעם ושומע שמעותם ונוהגים בדרך לא טובה כמו זמנינו או שאינו יכול ללכת למדינה שמנהגותיה טובים מפני הגייסות או מפני החולי ישב לבדו שנאמר ישב בדד וידום, ואם היו רעים והטאים שאין מניחים אותו לישוב במדינה אלא אם כן נתערב עמהם ונהג במנהגם הרע יצא למערות ולחוחים ולמדברות ואל ינהיג עצמו בדרך הטאים שנאמר מי יתנני במדבר מלון אורחים ע"כ. והן עתה בדורות אלה אשר נפשנו יבשה וידל ישראל מאד ואין לך יום שאין קללתו מרובה מחברו בדבר ובמתחלואים רעים וברעב, מדוע לא נחמול על עם ה' לדרוש ולחקור גדולי הדור על מה עשה ה' ככה לעם סגולתו ולא היינו צריכים לחפש בחורין ובסדקין למצוא האשמה, שענינו רואות נודל האשמות אשם גזילות אשם מעילות אשר לרבת בני עמינו והמה ידועים למשכילים הנאנחים והנאנקים על כל התועבות האלה, ומדוע נהיה כאישי נדהמים ונכבוש פנינו בקרקע מרוע מעללי החטאים החם בנפשותם לספות חרון אף ה' על צעירי הצאן ולדים אשר אין בהם כל מום ומובי מראה ובהורי ישראל הכרעי במניפה לפני ה' והנה דמעת העשוקים ואין להם מנחם. חמ"י המשך בשבוע הבא א"ה

כמה צריך להזהר שלא להיות הגורם לחרון אף שכבר רואים אותותיו בעולם, ויתכן שאדם אינו פלוגי שהוא איש טוב ומשתדל בתורה ובעבודת השם אך גורם לחרון אף במעשיו אפילו בלי משים, ולכן באנו לעורר שכל אחד יתבונן היטב במעשיו שלא יהיה הגורם חלילה הנה כל האיש אשר נגע אלהים בלבו לבו יחיל בקרבו בהתקדש עליו אור ה', הן גור יגור ונפל חתירו עליו ויראת ש"י על פניו יחלוף בשומו לנגד עיניו גודל פנמו אשר פנם בעון זה בצדיק העליון ויראה ורעד יבא בו ותרדנה דמעותיו במי אמרים הממררים את הנפש לאמר, אוי לי כי נדמתני כי ה' אלהים חתם בי אות ברית קדש בצלם דמות תבניתו לשומרו בקדושה וטהרה ולא כן אנכי עמדי ואת מקדש ה' חותמא דמלכא טמאתי ובשר קדש העברתי מעלי ביד עוני ופשעי להאביד ולהרום את הוי"ה מלנאו ושדי לבר, ותחת שלש רגזה ארץ תחת עבד כי ימלוך השטן עומד על מקום הוי"ה הקדש פנימה ושפחה כי תירש גבירותה סם המות רועין מן החוץ והוא נח"ש ינח"ש בו, אוי לי אויה לי אהה עלי אנה אוליד את הרפתי, איך אשא פנים אל פני האדון ה' ואנכי קלקלתי צינורות השפע והפכתי אותם לבורות נשברים אשר לא יכילו מים וגם בכנפי נמצאו דם נפשות אביונים להביא חרון אף ה' לעולם ולהביא מניפות ומיתות משונות בעולם, ואם אנכי בראתי משחית לחבל אלה הצאן מה עשו. ואם באלה לא ישמעו לו יבדל מהם וממקום מושבם לסור מתוך האנשים הרשעים ולא יספה בחטאתם

וגבי הדעת כתיב נחמד למראה וטוב למאכל ולכך הי' יוסף יפה תואר ויפה מראה. וגם ירבעם יצא מחלציו שהיה בו דבר טוב כמו שמעיד עליו הנביא יען נמצא בו דבר טוב והוא עצמו פורק עול שמים. ולפי דברינו הנ"ל יתבאר המדרש דא' במדרש כאשר שתה שלמה יין ונשתכר וישן ולא היו הכהנים יכולין להקריב תמיד של שחר ויסרתו אמו אל למלכים שתיו יין ורוזנים אי שכר שמח ירבעם והענין הוא דשלמה היה עץ חיים ואי' עץ הדעת נפן היה וכיון שנחנה שלמה מעין הדעת כסבור שהמלוכה ישתלשל אליו בגין דהוא היה מעין הדעת ואם מותר למלך ליהנות ממנו ר"ל מן היין א"כ בהכרח יסתבב אליו המלוכה ולכך שמח. והוה ענין מאמר האל יתב' שיקח שני עצים ויכתוב עליו עץ א' ליהודה הכוונה עץ החיים שזהו משיח בין דוד ועל עץ א' יכתוב ליוסף זהו עץ הדעת ולעיתיד יתאחדו הב' עצים והותרה השאלה הנ"ל. וכתוב עליו ליהודה ולבני ישראל וכו' ליוסף ולבית ישראל וכו' האברבנאל מבאר הטעם שינוי הלשון דאצל יהודה כתיב לבני ישראל ואצל יוסף כתיב לבית ישראל. מפני שבשעת שנחלקה המלוכה הלכו מן ישראל לגור בארץ יהודה כדי שיוכלו לעלות לרגל להונג את הגם ולכך מדייק הנביא בלשונו אצל יהודה לבני ישראל והיו מתי מספר. אבל ביוסף כתיב לבית ישראל דכל יו"ד שבטים נכללים בו. ונראה לתת טעם על שכתוב חבירו וקרינן חבירו הענין היא דכתיב ואהבת לרעך כמוך זהו יתד שהכל תלוי בו דאהבת חבירו צריך שיהיה חקוקה על לבו. ואי' דהמלך יהושפט חלק כבוד לתלמידי חכמים ואולם הא קי"ל דאהבת כל אדם צריך שיהיה שוה. ויש לחלק דודאי בלבו צריך שיאהב כל אדם בשוה ואולם בגלוי צריך לחבב ת"ח ביותר מפני שמגמתן השכל וזהו ענין דכ'

חבירו דכלב כל ישראל חבירים ואולם בגלוי קרינן חבירו הכוונה תלמידי חכמים צריך לכבד בגלוי יותר מעמא דבר וק"ל: וקרב אותם אחד אל אחד והיו לאחדים בידך נראה דמבאר שיתאחדו שני המלכים ר"ל משיח בן דוד ומשיח בן יוסף לדעה אחת ולא יהיה קטטה ביניהם ואולם זה הענין קשה לציירו דאי' שיעלה דעת שניהם בקנה אחד ואולם אם לא יעשו לדבר כי אם ע"פ הנביא שפיר לא יהיה קטטה ביניהם כי ע"פ ה' יסעו וע"פ ה' יחנו וז"ש והיו לאחדים בידך ע"פ מאמר הנביא יתאחדו וק"ל. באופן אחר נראה ע"פ מ"ד וישלה יד ימנו על ראש אפרים ואת שמאלו על ראש מנשה שיכל את ידיו. ונראה לבאר איך הכנים אפרים ומנשה בין שאר שבטי ישראל ואיך שיכל את ידיו כי לא דבר רק הוא. והענין הוא כי יעקב סוד המרכבה כידוע ליודעי הן ומה שאנו מכניין ימין ושמאל אצל השם ב"ה ענינו הוא כי ימין ה' רוממה והוה חצי שם העצם ר"ל שם של ד' והוא י"ה ושמאל הוא חצי השני מן שם עצם והוא ו"ה. וגם לדברי המאמר שימין הוא מדה"ר ושמאל הוא מדה"ד אין מפסיד כי זה מורה על זה הענין דחצי הראשון מורה על אהדות כי יו"ד במ"ק הוא א' ומספר המשה ג"כ יתאחד ואל מלא רחמים כי מאת ה' לא תצא רעה ואולם החצי האחרון הוא ו"ו והוא מספר הנפרדת אשר לא יתאחד ומורה על עולם הגלגלי' כי הדין הנעשה בשפלים הוא באמצעות המערכת השמימית והוה דין. וזו כוונת יעקב ששלח יד ימינו על שמאלו הכוונה באם תצטרף במספר גדול מ"ו פעמים י"א עולה קס"ה ובמ"ק הן י"ב והן שבטי ישראל אשר בחר בהם ר' ובוה ענין כלל מנשה ואפרים עם שאר שבטי ישראל ושיכל את ידיו וזהו ענין שאמר האל יתברך ליחזקאל ויהיו לאחדים בידך דבשני ידים הן יהיו לאחדו וק"ל: אהבת יהונתן ויגש

סוד מה רצה יהודה להוכיח ליוסף? – לקחי הפרשה לשבת {75}

לז"ו, ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו, היינו בעוד מעט יתבטל רשע, והתבוננת היינו בבית הלב באם תרצה להבין על מקומו, ואיננו היינו תראה כי לא היה בו שום כח ממשלה עליך. אדני שאל את עבדיו לאמר היש וכו' ונאמר וכו' ותאמר אל עבדיך הורידוהו וכו'. הנה אף כי לא נמצא בזה שום תירץ נגד טענות הנגיבה שמען יוסף, אך באמת זאת היתה טענות יהודא. כי באמת אין האדם נענש על החסרון הנמצא בו באיזה ענין עד שיוציאו לפועל אל המעשה, והנה אף אם באמת נמצא ח"ו איזה חסרון בבנימין בענין נגיבה, מ"מ אם היה יושב בביתו לא היה בא לכלל מעשה כזאת ורק קטרוג הדרך גרם לו, וא"כ לא עליו האשם בדבר הזה שיענש עליו, כי ברצונו לא היה לילך לדרך מצרים, וזאת טען נגד הש"י כי האמין שאף מה שאמר יוסף אליהם שיביאו את בנימין לא היה בלתי רצון הש"י. מי השילוח ויגש

ויגש אליו יהודה. הנה זה הכת נתן הש"י בשבט יהודא שאינו מיאש עצמו לעולם, אף כי יראה שיעבור עליו מה. והנה בפרשה הקודמת אמר הננו עבדים לאדני והיה נראה שהתחיל ליאש את עצמו והיה נחשב בעיניו כשניאה מה שהתחייב את עצמו לאביו בשתי עולמות על בנימין, ובזאת הפרשה התחזק עצמו מאד לפני הש"י, שאף שעשיתי שלא כהונן מ"מ יש יכולת ביד הש"י להושיע לי, וזה ויגש אליו יהודא, אליו היינו במעמקי לבו של יוסף עד שהיה מוכרח להתודע להם. כי כל הפסוקים הללו הם טענה נגד הש"י ויהודא היה סובר שעומד לפני מלך נוי ומתוכח עמו, וכאשר שלח להם הש"י הישועה אז ראו שגם למפרע לא היו בסכנות, כי באמת היו מתוכחים עם אחיהם, וכן לעתיד כאשר יושיענו הש"י ויפרנו, אז יראה לנו ה' כי לא היינו בגלות מעולם ולא משל עלינו שום אומה רק ה' לברו, וזה פי' הפסוק (תהלים

עשירי ע"י טור סי' תקנ"ח). ואף יש שנהגו להתענות בו ודיני האבלות עדין נזקקים, ובכל זאת לא הששו לקדש בשעיה זו את הלבנה אם בן מדוע שבליל עשרה בטבת נחוש?. נכונים דבריה, השיבו ראונו, אלא שעם כל זאת מצאנו חומרא יתרה בתענית עשרה בטבת מבתשעה באב, ובמ"ש בבית יוסף סי' תקנ"ב בשם האבודרקה, שאם היה חל עשרה בטבת בשבת, לא היו יכולים לדהותו ליום אחר, מפני שאמר בו (וחזקאל כ"ד ב') "בעצם היום הזה", כמו ביום הפפורים, ועל בן יש לתקמיר בו יותר. ואלו שמעון טען, שכל המרתו היא רק בעצומו של יום, ומנין לך לחדש שהוא חמור יותר אף בלילו. השאלה היא, הצדק עם מי? תשובה א"י"ה נפרסם בשבוע הבא

חברים מקשיבים לקולך (27) – שבו לכם פה עם החמור עם הדומה לחמור

לחמור, הסבר נפלא על " וירכיבם על החמור פירשי חמור המיוחד שחבש אברהם לעקידת יצחק והוא שעתיד מלך המשיח להגלות עליו וכו' (וכ"ה בפרדר"א פ' לא) ובודאי אין הפירוש שהחמור חי כמה אלפים שנה רק המכוון שהכל קדושה א'. ועל זה קשה שהרי החמור של אברהם אבינו ע"ה נדרש (יבמות סב.) שבו לכם פה עם החמור עם הדומה לחמור והרי הוא לגרועותא. אך הענין דחמור מרמז לגוף שהוא החומר ובא"כ כי יחבשו את חמורו שכבש הגוף להיות בו קדושה ובשעה שרכב עליו נהפך לטוב ומרמז לקדושה. ומכל מקום אחר כך כשהניחו אצל ישמעאל ואליעזר שהם היו שני נעריו שלקח (כמ"ש ויקר' פ' כו והובא ברש"י) וישמעאל עקרו ושרשו משפחה מצרית והוא קליפת החמור כמ"ש בוהר הקדוש. אצלם

בששון ובשמחה בגיל וביראה התחלנו זה מכבר בס"ד מדור חדש אשר יעסק א"י בגיוות הגלגלות והמפרסמות אצל כאן נשתדל להביא טעם נכון ואמתי שמביא להתרגשות רבה ולהתפעמות בנימי הגפף לשומעים שמתמלאים בשמחה עצומה ויחזקו בטפח מעל הקרקע מרב התלקחות הלב לאבינו שבשמים ומקבלים פוחות מחודשים לעבודתו יתברך "חדש בגשר נעורייכי" חדש ולהתחדש בעזרת צור עולמים חי החיים אשר בידו נפש כל חי הנותן אמרי שפר, ובכן מה אשיב לה' כל תגמולוהי עלי כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא. אשירה לה' כי גמל עלי והפליא חסדו עמדי על אשר זכני לפתח עזה לעולמות חדשים ואור חדש אור מתוך גל-עיני ראביטה נפלאות מתורתך. הנה סוגיא אקטוגאליה במיוחד לוינו מחדש היומי והנה כתב רבינו הפרי צדיק שבו לכם פה עם החמור עם הדומה

היה החמור דקליפה קליפת התאווה ועו"א להם עם הדומה לחמור. וכן משה רבינו עליו השלום מה שלקה אשתו ובניו למצרים אף שהולך להוציא את ישראל משם ולמה הולכים למצרים וכמו ששאל יתרו (כמ"ש מ"ר סו"פ ד) אך נתיירא שמה יתקלקלו כשיהיו במדין בין רשעים. ורצה שיקבלו את התורה אחר יציאת מצרים (כמ"ש) ועל זה נאמר וירכיבם על החמור שזה היה המכוון שלו להרכיב אותם ולהמשיך אותם על החומר הגוף והיצר הרע וזה גם כן הקדושה של אברהם אבינו ע"ה דכתוב ויחבוש את חמורו שחבשו להשתגבר על היצר הרע ולהכניס בקדושה בהגוף. וז"ש והוא שעתידי מלך המשיח להגלות עליו שנאמר עני ורוכב על חמור שהוא יפעול אז שכל ישראל יכבשו החמור שאז ישחוט השי"ת להיצר הרע מכל וכל (כמ"ש סוכה נב.) ואז יהיה הגוף מלא קדושה. וכי עני שזה יפעול על ידי שידע שהכל מהשי"ת ויהיה שפל

בעיני ועל ידי ענוה וזוכין להיות רוכב על חמור שיהיה נכבש תחתיו. והוא יפעול כן בכל ישראל שיתגברו על הרע מכל וכל. וכן משה רבינו שהיה ענו מכל האדם פעל לזרעו שיוכלו לכבוש את החמור ולהכניס בקדושה בהגוף וז"ש וירכיבם על החמור שזה היה כח משה שפעל בהם לכבוש החמור. ואחר שכל את אליעזר בנו והכניסו בקדושה שממנו יצא רחביה הראש שיצאו ממנו ששים ריבוא וכמ"ש (ברכות ז סע"א) רבו למעלה ממששים רבוא. ומספר ששים ריבוא היינו שכוללין כל הדברים תורה שיש בהם ששים ריבוא אותיות וחלקי אותיות שגנבר זה יש בישראל ששים ריבוא נפשות מקבלי התורה. ואז אחר מילת אליעזר שוב לא נתיירא משה רבינו ע"ה לשלחם חזרה למדין כמ"ש (מכילתא ר"פ יתרו הובא ברש"י) כי כבר פעל בהם להרכיבם על כל עניי ותאוות הגוף שיהיה בקדושה וכאמור: פרי צדיק פרשת שמות

מלכות

מנחת יצחק

י'הב ליה ידיה, ואוקמיה" לב בוער וכסופים להשם יתברך מהאדמור מקאמרנא זצ"ל(46) – סוד ויתר הוא לבדו לאמו

הנה תהלות לאל עליון וזה אותנו ה' יתברך להוסיף מדור הדש שהתחלנו בס"ד זה מכבר, שמפלתו הפשוטה להקליב לבות ישראל קדושים לאביהם שבשמים גם במצבים הכי קשים ונסיונות "שלא נדע" הכל לא מדיילי אלא מהרב הגאון המפורסם בגולה ובנסתר בוצינא קדישא חסידא ופרישא בנן של קדושים כקש"ת מוה"ר יצחק יהודה יחיאל ספרין זצ"ל אב"ד דק"ק קאמרנא בעל "היכל הברכה ו"אוצר החיים" ועוד. האדמו"ר מקאמרנא איש קדוש וכל רז לא איג"ה, שופך אור הדש ומצחצח וחדושים שלא שמעתם און ביאורים נפלאים מויות שונות המשלבים את הלב ומגלים רק שפח מאור תורתו הודת תורת אמת, ובאמת שיש בדבריו הרבה משנים נקבלה, ודבריו דברים עמוקים, אף החלק העקרי שנתמקד בו במדור זה הוא לשונות הנקב ויחבתי ישראל ללא גבול, לשונות של עידוד ותמיכה, הקלה רך ולטוף נפשות פצועות הוקקות כל כך ליחס של אבא אוהב ותומך, וגומע תקנה, ובהתלה הדשה. ואור הדש מפציע ומחדש את הבריות בחיות חדשה ולב שמת, ובטוחני שגם מי שלא מבין בסוד הענינים, ומצא מרגוע לנפשו ווכי"ש מי שיקבר בא בסודם של דברים) ודרך סלולה להתחדש לנער מעליו את כל הצרות ופגריה חדשה להתקרב לאבא שבשמים שאוהב אותנו אהבה שבמעט שכן תמותה לא יכול לתפס ולהכיל, האדמו"ר ממש מלנה אותך יד ביד ומראה לך את הדרך לצאת מהדרך שלך. ולהדבק בו יתברך. ולאו מה שנתב ספקמה "קחו ספרי והקשטעו צו ובמסרי כי לך נכחתי סמפשת על ידי החכמה זאת בעולם על פי דרכי מן אור נצטת המים אמנו מפלח אמנו מנסה רצנו הקדוש אור המאיר אור עינינו וקלל צו חליעו צו סנה הריב"ש טוב חקר האור עינינו פאורו נלך עד ציאת יטו ונחתי פלמדיו הקדושים מסמכים מן הקדוש הזה סמך פתח השילוי הגדי ואם יקשה לך אחי על חריכות דבאים נכחתי על מלך המגיד להפיר סמך סמך משלטה גדולה עולם ואין כי פחד משום פגע ונגע כי כתיב רב ועטם פלתי סמך סמך וי הכח לי לכתב פן תדעו אולי לך זנת ואני מסמך רבינו למן הריב"ש או פלטי וזי צוה הכח וההכח לא יגעה. ומעתה, יש להתחוק ולהוסיף קדישה ובפרט בזמן הזה בימים קשים אלו לכלם, ימי מלחמה הן הפנימית והן מהוצה לה, אנחנו נצבים בבר... אחרי ימי ההנבחה הקדושים, ובעיומה של מלחמה ויש לקחת זאת בחשבון ולכן יש לנצל הזדמנות פז זאת להתאמן ולהתקרב אל ה' יתברך, בסיום כל מאמר נשתדל לסכם את דברי הרב כדי שנוכל לצאת עם "פעקאלע" וה' יהיה בעזרנו. זו ההקדמה תשאר בכל שבוע, אז אם אתה כבר מכיר, פשוט דלג לעיקר התוכן... והפעם... סוד ויתר

ואתם אחים להשי" קב"ה כמבאר בפע"ח הג"ל כי נשמה, ונשמה לנשמה הם בנים לאוי"א ואחים גמורים של הת"ת ומלכות אמנם הרוח נפש הם בנים של תו"מ והוא סוד למען אחי ורעי כי קרא הקב"ה לישראל אחים נגד הנשמות, ובנים נגד נפש ורוח, והוא הענין אלהא דאית בישראל כוונתיה ועל ידם נעשה היחוד בסוד אדברה נא שלום כך בסוד לעמו יתן י-ה-ו-ה כשיתן לעמו כל הנה שיהיה בהם צדיקים גמורים אז יברך את עמו בשלום שיבוא משיח ויש פסיק בין השם ליתברך ע"ש מורה על פרוש זה ומשיח בסוד יחידה דאריך און יש שהוא חכמה ובינה הם אחים לאח שהוא משיח בן דוד כי הוא מאריך וכשעדין לא בא הנאצלה און יש לךם אב ולא אח. ונאמר אל אדני יש הוא לבו אב וכן והטעם וילד ויגנים משיח בן דוד הוא קצון עדין דוד הוא הקצון שעדין לא הגיע זמנו וילד לחבורתו נבזה וחדל אישים איש מכאבות וידוע הלי, ובמספר פנים אכן חליינו הוא נשא ומכאבנו סבלם נגוע מכה אלהים ומענה והוא מחלל מפשענו מדבא מעונתינו ובחברתו נרפא לנו. וזהו וילד ויגנים קצון וילד לחבורתי ואחיו בן יוסף מת הוא מספרא דמותא ויהיה נהרג בשערי ירושלים ואח"כ ויתר הוא עתיקא לבדו לאמו ששם תעלה המלכות וזהו הקדים אמו לאביו בבחינות עליות המלכות לרישא דאין עמרת בעלה לאמו ולאביו וטמא הנהו להעלותה עד עדי עד וזהו איש אמו ואביו תיראו לעתיד יתגלה היראה ממש יראה עלאה בשתקדים האם עמרת בעלה כתר עליון לאב און יתגלה אמתות היראה וזהו בתלת הקדים אמו לאביו וזהו ויתר תרין דין הוא לאמו ויתר יעקב לבדו כי נשאר בלא מטרוניתא כי עלתה למעלה למעלה עמרת בעלה וזהו שאמרו חז"ל ונשגב ה' לבדו ביום ההוא והענין כי ירא מעשו והעלה ביחודים מלכות שמים לבחינות אין כמבאר בדברי מרן הריב"ש טוב ובדברי מרן האר"י בפע"ח שער הק"ש בסוד תול לאלהים על כיכול אפישר צדיק עזר מן ישראל על ידי מעשיהם והנה המלכות נפלה מעונתינו ואי אפישר להם כח לעלות עד הבינה ועל ידיהם תעלה המלכות והנה לטעם זה הגיות מתארך ומתעבב כי אין בנו מי שיוכל לעלות למדרגה זאת כי אם היה בינינו מי שיוכל לעלות שם נשמתו או היה מעלה את המלכות עד שם והיתה ממחרת לבא קצין הנאצלה וכמעט רב - צרות ורעות של האדם בא מן חסרונו וע"ש ובדברי מרן הריב"ש טוב דעל ידי אמונה נתקשר מלכות און באין ועל ידי זה נתמלחין כל הגזרות רעות וזה עשה יעקב כשראה צרתו מעשו העלה בנשמתו הקדושה מלכות לאין וזהו ויתר יעקב לבדו ויאבק איש עמו כי נתאבק עמו על זה עד עלות השחר שאז יתבלע הרע מן העולם ויתעלה המלכות עד אין בתכלית הטוב ובכללות כל העולם וזה יהיה בביאות שחר של גואל צדק ואז ונשגב ה' לבדו ביום ההוא כי הנקבא עלתה למעלה וזה בזמן והאלילים פליל יחלף במחרה בןמינו אכיו"ר ויתר הוא לבדו לאמו :

מלכות

מנחת יצחק

מה-אתבתי תורתך - בחינת לב נשפר יכול לבטל כל פחינות דינים

וינש אליו יהודה וגו' (מד יח). הנה השראת השכינה אינה אלא במקום נמוך, כמאמר חז"ל (ע' סוטה ה', זח"א רס', ע' בר"ר צט א) לא השרה הקב"ה שכינתו על הר סיני אלא מפני שהוא נמוך וכו', פירוש שאין השכינה שורה אלא במקום הכנעה וענוה, כמאמר הכתוב (ישעיה נז טז) אשכון את דבא ושפל רוח וגו' וכתוב (דברים ז ז) לא מרבכם חשק ה' בכם כי אתם המעט וגו', ואמרו חז"ל (חולין פט.). שאתם ממעטים עצמכם לפני. ועיקר בריאת העולם היתה בראשית, בשביל ישראל שנקראו ראשית (ויק"ר לו ד), פירוש על דרך מאמר חז"ל (פסיקתא ד"ר"ב יב כא) בכל יום יהיו בעיניך כחדשים, ר"ל שכל אדם אפילו הוא עובד את ה' תמיד, אעפ"כ צריך שיתבונן בכל יום על רחוקו מה' ית, וכל עבודתו הוא כאין נגד מה שצריכים לעבדו, ויהיה בעיניו כאילו לא התחיל עדיין למעום שום מעם מנועם ה', ויהיה בעיניו כקמן שנוול היום, ויתחיל לעבוד את ה', ויצפה ויבקש לחזות בנועם ה', ויתפלל לה' שיעזרו להתחיל ולגמור בעדו בכי טוב שיזכה לחזות בנועם ה', ויכנע לבבו מאוד על הימים והשנים שעברו עליו מיום הנולדו בלא יועיל שלא מעם כלום מנועם ה', ולא זו אף זו שפגם מאוד ונעשה מסך מבדיל בינו לבין קונו,

ועי' נתרחק מאוד מה', אלא שמעתה יקרא ויתפלל לה' מרחוק על ידי רמזיה בעלמא, כמשל העבד שהוא רחוק מאדוניו ואינו יכול לדבר אליו פה אל פה ולבקש מאתו צרכיו וחיי נפשו כי אם על ידי רמזיה מרחוק מרמז לאדוניו ומבקש מאתו שיתן לו חיי נפשו, וכן האדם כשמתבונן בעצמו ונמצא שהוא רחוק מה' יתפלל לה' רק על ידי רמזיה שהוא זמיר"ה, כמאמר הכתוב (ישעיה כד טז) מכ"נף הארץ זמיר"ות שמענו וגו', ר"ל מרחוק נשמע על ידי זמיר"ות דווקא, לשון רמז"ות. וזהו נקרא ראשית, שכל יום הוא בעיניו כאלו היום הוא ראשית עבודתו לה' על ידי זמיר"ות. וזהו שאמר יעקב לבניו (בראשית מג יא) קחו מזמירת הארץ וגו', ר"ל בחינת זמיר"ות כנ"ל. וזהו עיקר בחינת ראשית, בחינת חכ"מה (שנקרא ראשית הגלוי (פרדס שכ"ג ע' ראשית, ע' זח"א ג:)), לראות בעצמו בחינת האין, כמאמר הכתוב (איוב כח יב) והחכמה מאין תמצא. ולא זו בלבד, אלא גם בחינת החכמה זו שהוא בחינת הכנעה והענוה שבו, גם כן צריך שיהיה נשבר בעיניו כאלו אינו בשלימות, כדאיתא בספר אור החיים על והאיש משה ענו מאוד וגו' (במדבר יב ג) שכתב עניו חסר יו"ד, על שלא היה משה רבינו ע"ה שלם

בבחינת ענוה, ועל כן כתיב חסר יו"ד ע"ש. וזשאה"כ (תהלים נא יט) לב נשבר ונדרכה אלהים לא תבוז וגו', ר"ל שבחינת ל"ב, בחינת ל"ב נתיבות חכמה (ספ"י פ"א מ"א), צריך שיהיה נשבר בעיניו, ויהיה נעשה מן אות א שמרמזת לבחינת ראשית בחינת חכמה, יהיה נשבר לשנים ויהיה י"ו לעילא י"ו לתתא (כדאיתא בכתבי האר"י ז"ל (ע' פנ"ח ש' השופר פ"א, ע' עמק המלך ש' עולם התהו פכ"ה)), ואז נעשה החכמה בחינת א"ב, ר"ל שנעשה מן אות א' ב' חלקים כנ"ל. וכשהוא נקרא א"ב אז יוכל להוליד בחכמתו תוספת קדושה, וכמאמר הכתוב (בראשית ל כג) אסף אלהים את חרפתי וגו' יוסף ה' לי בן אחר וגו', ר"ל כשמאסף את חרפתו בהתבוננותו על התרחקותו מה' כנ"ל, ומה נעשה ל"ב נשבר י"ו לעילא י"ו לתתא, בחי' א"ב כנ"ל, אז יוסף ה' לי בן אחר, ר"ל יוסף בחי' חכמה וקדושה. וע"ז נאמר (משלי ג לה) כבוד חכמים ינחלו, ר"ל כבוד גימטריא ל"ב, בחינת חכמה, שהוא עיקר חיות האדם בל"ב כנ"ל. וזשאה"כ ויגש אליו יהודה וגו', ר"ל שיהודה נגש אל י"ו, בחי' י"ו לעילא י"ו לתתא כנ"ל, וע"ז יוכל לגשת ולבא לבחינת יוסף, ר"ל לבחינת הוספה והולדה בבחינת קדושה: עוד יש לדקדק במלת אליו, הדל"ל אל יוסף. גם יש לדקדק בלשון כמוך כפרעה, שאינו מובן. ולהבין זה, נקדים פירוש על מה שאמרנו הז"ל במשנה (אבות פ"ו מ"א) כל העוסק בתורה לשמה וזכה לדברים הרבה וגו' ומלבשתו ענוה וכו'. ויש להבין מהו לשון מלב"שתו. דהנה כל העוסק בתורה לשמה וזכה לדברים הרבה, פ"י וזכה להבין בגדולתו ית' איך ומה לעבדו ית' באימה ויראה ואהבה גדולה עד אין חקר, וממילא מבין פחיתת ערכו ושפלותו ומיעוט עבודתו לה', ומתירא לקרב לה' מגודל רוממותו ית' וגודל שפלות של האדם. ואז ע"ז יפול לבו בקרב מאוד לבלתי התקרב עוד לעבודתו ית', כי בהאיך אנפין יקום קדם מלכא (זח"ג נב), לכן צריך אז להתחוק במאמר (זח"א קל"ה, זח"ג סט): עד לא בראתי עלמא בראתי תשובה, ועיקר בריאת העולם היתה בגין דיתקרי רחום וכו' (זח"ג רנז), ואז יעורר רחמי ה' עליו ויגש לעבודתו ית' באימה ויראה וענוה באמת, היינו על ידי אתערותא דלתתא נתעוררו מדות הרחמים מלמעלה, היינו על ידי שעושה האדם בחינת רחמים למטה מעורר בחינת רחמים מלמעלה, כי זהו חסדי ה' ית"ש שברא עולם הזה בבחינת התדמות, שיעשה האדם למטה בחינת רחמים וע"ז יתעורר מלמעלה בחינת רחמים עליונים, כמאמר הכתוב (תהלים קמ"ט) טוב ה' לכל ורחמי על כל מעשיו, פירוש טוב ה' לכל, במה שברא בחינת רחמי על כל מעשיו, ר"ל שיהיה בחינת רחמים בכל המעשים למטה, בכדי שע"ז יתעורר רחמים עליונים, וכמאמר הז"ל (רי"ה יז) מלמד

שהקב"ה נתעמף כש"ץ ואמר למשה בשעה שישראל עושין לפני כסדר הזה מיד הם נענין, פירוש ש"ג מדות הרחמים הם בחינת לבושין להקב"ה, והראה אותם הקב"ה למשה רבינו ע"ה, ולמדו ישראל יעשו כן למטה, היינו לרחם על הבריות במדות אלו, ומיד יתעוררו מדות העליונים לרחם עליהם והן נענין. לכן זה העוסק בתורה לשמה וזוכה לראות דברים הרבה, היינו גדולת ה' ועבודתו, ונשפך בעיניו מאוד בענוה באמת, ומתירא לגשת אל הקודש מגודל שפלותו, ולכן ה' מרחם עליו ומלבשתו ענוה, ר"ל ה' ממשיך לו בחינת מלבשתו, היינו בחינת רחמים מה"ג מדות שהם בחי' לבושי ה' יתברך, ונקראים מדות מלשון ומ"ד בד (ויקרא ו ג), ע' הק' שעור קומה פ"א), וכאשר ממשיך לו ה' בחינת מלבשתו, היינו בחינת רחמים עם בחינת ענוה, אזי יהיה עבודתו בשלימות לגשת לקודש בענוה אמיתית. והנה כ"ז מרומו בפסוק ויגש אליו יהודה וגו'. פירוש, שכשנמצא הנביע אמר יהודה הננו עבדים לאדני גם אהנו וגו' (בראשית מד טז), ויוסף עשה לו בחינת חסד ורחמים, ואמר חלילה לי וגו' ואתם עלו לשלום וגו' (בראשית מד יז), וכששמע יהודה שיש כאן בחינת חסד, אמר בוודאי ע"ז יתעורר בחינת רחמים וחסד מלמעלה, והוא ויגש אליו, ר"ל אל בחינת החסד שאמר יוסף, כדי להמשיך על ידי בחינת חסד ורחמים מלמעלה. ויאמר ב"י ארוני, פירוש אני רוצה להמשיך י"ב מדות הרחמים, כי פרטי המדות הם י"ב ואחת כללי כדאיתא (ע' פרדס ש"א פ"ז, ע' ע"ה שט"ז פ"ו). כי כמוך כפרעה, ר"ל כמו שיש התדמות בבחינת מלכות למטה, כמו כן למעלה יש התדמות בכל הבחינות, ועל ידי בחינת חסד מלמעלה נמשיך חסד ורחמים מלמעלה אמן כן יהי רצון: או יאמר ע"ז הדרך, דהנה כשהיה בית המקדש קיים היו נשפעים כל בחי' טובות וברכות על כללות ישראל מבחינת המזבח (ע' זח"ג קמח). והיה העולם ניוון מבחי' חסד ורחמים, שמו"ב גימטריא ז"ן. אמנם בעונותינו כאשר חרב בית המקדש, אי אפשר להמשיך בחי' ברכות וטובות לזה העולם ולבטל בחינת דינים כי אם על ידי הכנעה ושפלות באמת, שע"ז יכול להמתיק כל הדינים והגבורות ולהמשיך שפע ברכה בזה העולם. והוא זבחי אלהים רוח נשברה (תהלים נא יט), כי על ידי בחינת לב נשבר יכול לזכות ולבטל כל בחי' דינים. והשפע הנמשכת מבחינת לב נשבר מכונה בשם אז"ן, כי בחינת לב נשבר הוא י"ו מכאן י"ו מכאן (ע' לעיל בריש הפרשה), בחינת אל"ף, שאל"ף הוא י"ו לעילא י"ו לתתא (ע"ה שע"ד פ"ד), וזה מרמז על בחינת ענוה, והוא אזן א' ז"ן, שהשפע באה מבחינת א' בחינת לב נשבר. בת עין ויגש

מנחת יצחק

מְהֵאָתְבֵּיתִי תוֹרַתְךָ {33} – פִּי־עֲלִיךָ הִרְגָנוּ כֹּל־הַיּוֹם – חֶלֶק ה'

בניי רואה אני עוד שנשמת כל צדיק וצדיק מטהרת את עצמה במי השלוח כדי ליכנס היום בטהרה בישיבה של מעלה לשמוע את דרשות ר' עקיבא בן יוסף שירדש להם מענינו של יום. וכל מלאך ומלאך מביא קתדראות של זהב לכל צדיק וצדיק לישיב עליו בטהרה. צוה הקיסר להרגו, ויצאה בת קול ואומרת, אשריך ר' אלעזר בן שמוע שהיית טהור ויצאה נשמתך בטהרה. ויש עוד הוספה למדרש עשרה הרוגי מלכות (בסוף מסכת אצילות שנדפסה עם אנגדת בראשית) כפר כנה שם קבורת יונה בן אמתי בראש ההר, ועליו שתי כפות תמרים, ותחת ההר שתי מערות זו כנגד זו, אחת קבר ר' ישמעאל בן אלישע ושנית לחבריו שהיו מהרוגי מלכות. כי כשהיו ר"ש בן גמליאל ור' ישמעאל יוצאין ליהרג, אמר רשב"ג לר"י לבי יוצא שאיני יודע על מה אני נהרג, א"ל ר"י מימך לא בא אדם אצלך לדין ושהייתו עד שתהא עומף מלידתך או עד שתהא שותה כוסך או עד שתהא נועל סנדלך, והתורה אמרה אם ענה תענה אותו וגו' אחד עינוי מרובה ואחד עינוי מועט, וכתיב וחרה אפי והרגתי אתכם בחרב. וכששמע דבר זה א"ל נחמתני נחמתני. א"ר ישמעאל יום חמישי בשבת היה כשבאה השמועה קשה מברך של רומי לאמר תפשו מאבירי ישראל ארבעה אנשים והם ר' שמעון בן גמליאל ור' ישמעאל בן אלישע ור' אלעזר בן דמא ור' יהודה בן בבא, ושמונת אלפים תלמידים מירושלם פדיון שלהם. וכיון שראה ר' נחוניא בן הקנה גזרה זו עמד... והורידני למרכבה, בקשתי מסוריאל שר הפנים ואמר לי עשרה נכתבו ונתנו לסמאל הרשע שר של רומי ואמר לי לך והכחד מאבירי ישראל כל נתח טוב ירך וכתף להשלים וגונב איש מבני ישראל ומכרו ונמצא בידו מות יומת, ובני יעקב גנבו את יוסף אחיהם ומכרוהו מה תהא עליהם, לכך נתנה רשות לסמאל להכחיד עשרה אבירים תחתיהם להשלים גזרה זו, ושמורה לו להנצקם כשיגיע עת שנאמר יפקוד ה' על צבא המרום במרום ועל מלכי האדמה על האדמה, ואז יהיה נשחת הוא וכל שרי המלכות שבמרום. אר"י כל התראות הללו וכל התנאים הללו התנו בו וקבלם, רק יכחיד עשרה אדירים הללו. א"ר ישמעאל סח לי סגנסגאל ואמר לי ידידי שב בחיקי ואניד לך מה תהא על ישראל וכו'... (כמו לעיל בנוסחא א' וב') א"ר ישמעאל סח לי סוריאל שר הפנים ידידי אל תתעצב כמיתה זו שאתה נפטר בה, שכבר מלא זרהריאל ה'

ואחריו הוציאו את ר' חנינא בן חנינאי, ואותו היום ערב שבת היה, וכל ימיו היה יושב בתענית מבין שתיים עשרה עד תשעים וחמש שנה. אמרו לו תלמידיו, רבי, רצונך שתטעום כלום קודם שתהרג? אמר להם, עד עתה התענית ולא אכלתי ולא שתיתי, ועתה איני יודע איזה דרך אלך, ואתם תאמרו לי לאכול ולשתות! התחיל בקידוש היום ויכולו השמים עד ויקדש אותו, ולא הניחוהו לגמור עד שהרגוהו, ויצאה בת קול ואומרת, אשריך ר' חנינא בן חנינאי שהיית קדוש ויצאה נשמתך בקדושה בתיבת ויקדש. ואחריו הוציאו ר' יושב הסופר, אמרו עליו שהיה בן תשעים שנה אותו היום שהוציאוהו ליהרג. כיון שהוציאו אותו, באו תלמידיו ואמרו לו, רבינו! תורה מה תהא עליה? אמר להם, בני, עתידה תורה להשתכח רבינו! תורה מה תהא עליה? אמר להם, בני, עתידה תורה להשתכח מישראל, לפי שהאומה הרשעה העיזה פניה והערימה סוד לאבד מרגליותינו ממנו, והלואי שהיית כפרה על הדור. אבל אני רואה שאין לך רחוב ורחוב שברומי שאין בו חלל חרב, שעתידיה אומה הרשעה לשפוך דם נקי מישראל. אמרו לו, רבינו, ומה תהא עלינו? אמר להם, החזיקו איש ברעהו ואהבו שלום ומשפט אולי יש תקוה. אמר לו קיסר, זקן! בכמה שנים אתה? אמר לו, היום בן תשעים שנה אנכי, ועד לא יצאתי ממעי אמי היתה גזירה מאת הקב"ה למסור אותי ואת חבירי בידך כדי לתבוע דמינו מידך. א"ל וכי יש עולם שני? א"ל, הן, ואתה אוי לך ואוי לבשתך כשיפרע דם חסידיו מידך. אמר הקיסר, מהרו להרוג גם זה ואראה כחו וגבורתו של אלהי זה, ומה יעשה לי בעולם שני, ויצו עליו לשרפו. ואחריו הוציאו את ר' אלעזר בן שמוע. אמרו עליו שאותו היום היה בן מאה וחמש שנים, ומקטנותו ועד סוף ימיו לא שמע אדם שהוציא תיפלות מפיו, ולא נתקוטט עם חביריו בין בדבור בין במעשה, והיה עניו ושפל רוח וישב בתענית שמונים שנה, ואותו היום שנהרג יום כפורים היה, ובאו תלמידיו לפניו ואמרו לו, רבינו! מה אתה רואה? אמר להם אני רואה את ר' יהודה בן בבא שמשאיים את מפתו ומטת ר' עקיבא בן יוסף סמוכה אצלו, והם מתווכחים בדבר הלכה יחד זה עם זה. אמרו לו, ומי הכריע ביניהם? אמר להם, ר' ישמעאל כ"ג. אמרו לו, מי מנצח? אמר להם, ר' עקיבא על שטרח בכל כחו בתורה. אמר להם,

